

การประชุมประจำปี 2556 ของ สศช.

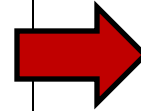
เส้นทางประเทศไทย.....สู่ประชาคมอาเซียน
“บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไรให้ยั่งยืน”

ดร.บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์

สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
(GSEI)

แนวการอภิปราย และวิเคราะห์

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวขึ้น
[การค้า การบริการ และการลงทุน]

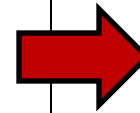

1.1 ผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมอย่างไร ?

- ประเทศไทย
- ASEAN

1.2 ข้อเสนอแนะ

2. การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน
& Environmental Governance

2.1 ความร่วมมือใน
ระดับอาเซียน

2.2 ความร่วมมือใน
ระดับประชาคมโลก

การค้าเสรีนิยมใหม่ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบ

1. **Scale Effect**
2. Composition Effect
3. Technology Effect

Ref: Grossman & Krueger (1993)

การขยายระบบ
เกษตรเชิงเดี่ยว

- ผลกระทบต่อ Biodiversity
(Ref: Global Biodiversity Outlook 3 (2010))
- Climate Change Adaptation

ข้อเสนอ

- การจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร & ความหลากหลายทางชีวภาพ & Climate Change Adaptation
- เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนระบบการเกษตรที่ยั่งยืนรูปแบบต่างๆ

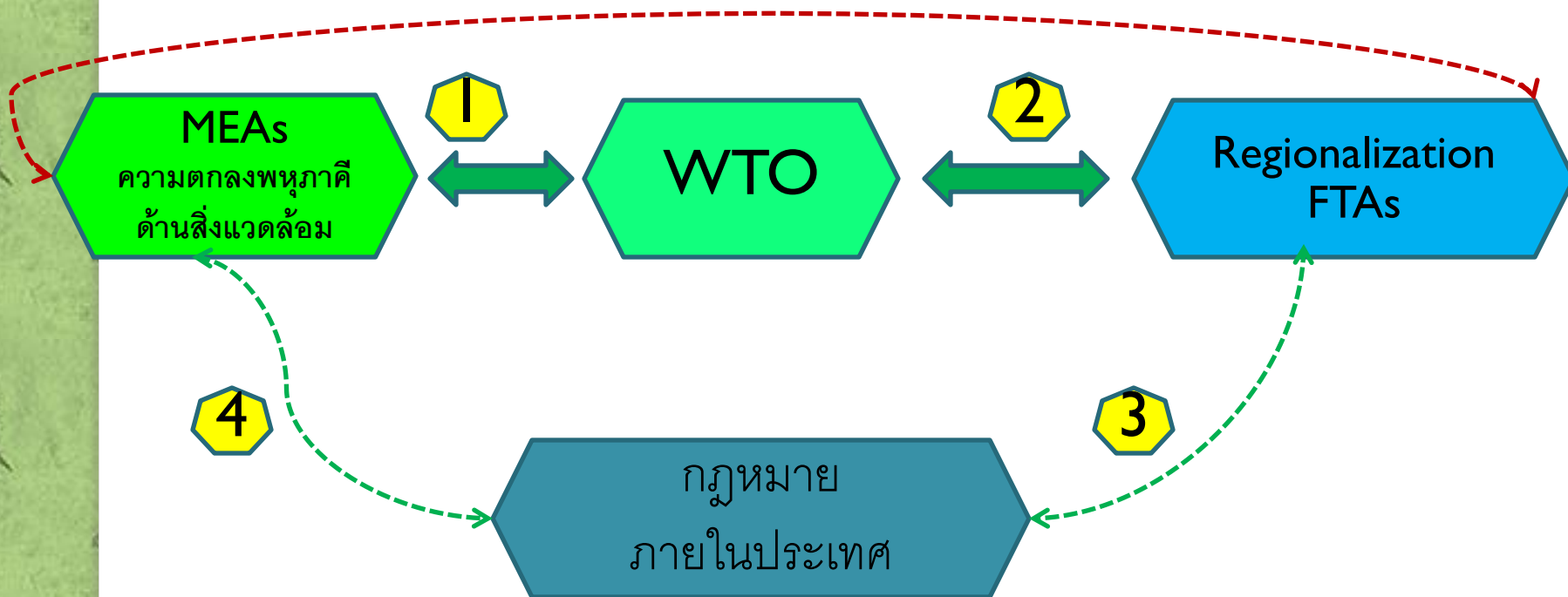
การค้าเสรีนิยมใหม่ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- การเปลี่ยนย้ายตำแหน่งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของปัญหาสิ่งแวดล้อม
“การแบ่งรับภาระปัญหานิเวศ” (*Ecological Division of Labor*)
ตัวอย่างเช่น Off-shoring GHGs, อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- การครอบครองทรัพยากรในรูปอาณานิคมแบบใหม่
Deregulation + **Re-regulation** → เช่น สิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต

การค้าเสรีนิยมใหม่ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

Deregulation + Re-Regulation

- 5 ■ WTO-Plus
■ MEAs-Minus

การค้าเสรีนิยมใหม่ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- การเปลี่ยนย้ายตำแหน่งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของปัญหาสิ่งแวดล้อม
“การแบ่งรับภาระปัญหานิเวศ” (*Ecological Division of Labor*)
ตัวอย่างเช่น Off-shoring GHGs, อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- การครอบครองทรัพยากรในรูปแบบใหม่
Deregulation + **Re-regulation** → เช่น สิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต,
การคุ้มครองการลงทุน

ข้อเสนอ

- กติกาใหม่สำหรับการลงทุน (FDI) เช่น Consumption-Based Approach , GHGs Impact Assessment , Value-Added Assessment
- การเจรจา FTA โดยเฉพาะกับ EU, TPP

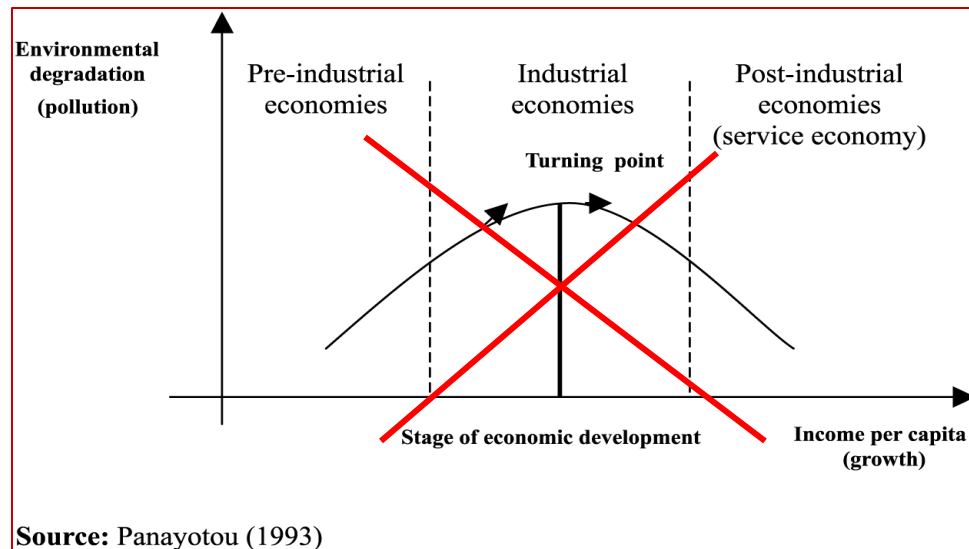
การค้าเสรีนิยมใหม่ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ข้อเสนอนี้ 5.1.2)

ข้อเสนอ

การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ระบบเศรษฐกิจสีเขียว ที่เกิด

Decoupling ระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กับการดูแลสิ่งแวดล้อม การปล่อยคาร์บอนที่ลดลง

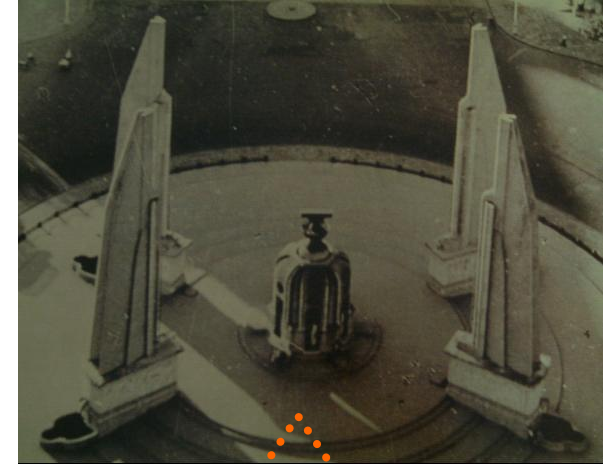
ข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ข้อเสนอ

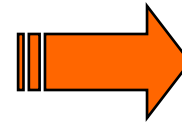
1. การปฏิรูป “ระบบกฎหมาย” ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย
2. การรื้อ-สร้าง “เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม”
3. การใช้ “ชุดเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม”
4. พัฒนาและใช้ Sustainable Development Goal & Indicators
5. นวัตกรรมเพื่อส่งเสริม Green Consumer and Green Life

ปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมและ รัฐธรรมนูญ

ความขัดแย้ง/ ไม่สอดคล้องระหว่าง
กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ กับ
หลักการ บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ

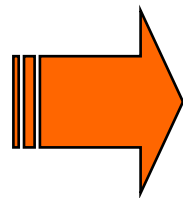

องค์กรชุมชน /เอ็นจีโอ/
นักวิชาการ **พลเมืองที่ตื่นตัว**

รัฐธรรมนูญ

องค์กรรัฐ
หน่วยงานราชการ

พระราชบัญญัติต่าง ๆ
(ด้านสิ่งแวดล้อม 50 ฉบับ)

กฎระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ

โครงสร้างความขัดแย้ง

กฎหมายที่ควรเร่งรัดจัดทำและปฏิรูป

1. พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2535
2. พ.ร.บ. สิทธิชุมชนกับการร่วมจัดการฐานทรัพยากร
3. พ.ร.บ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
4. พ.ร.บ. เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
5. กฎหมายเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

การรื้อ-สร้าง เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

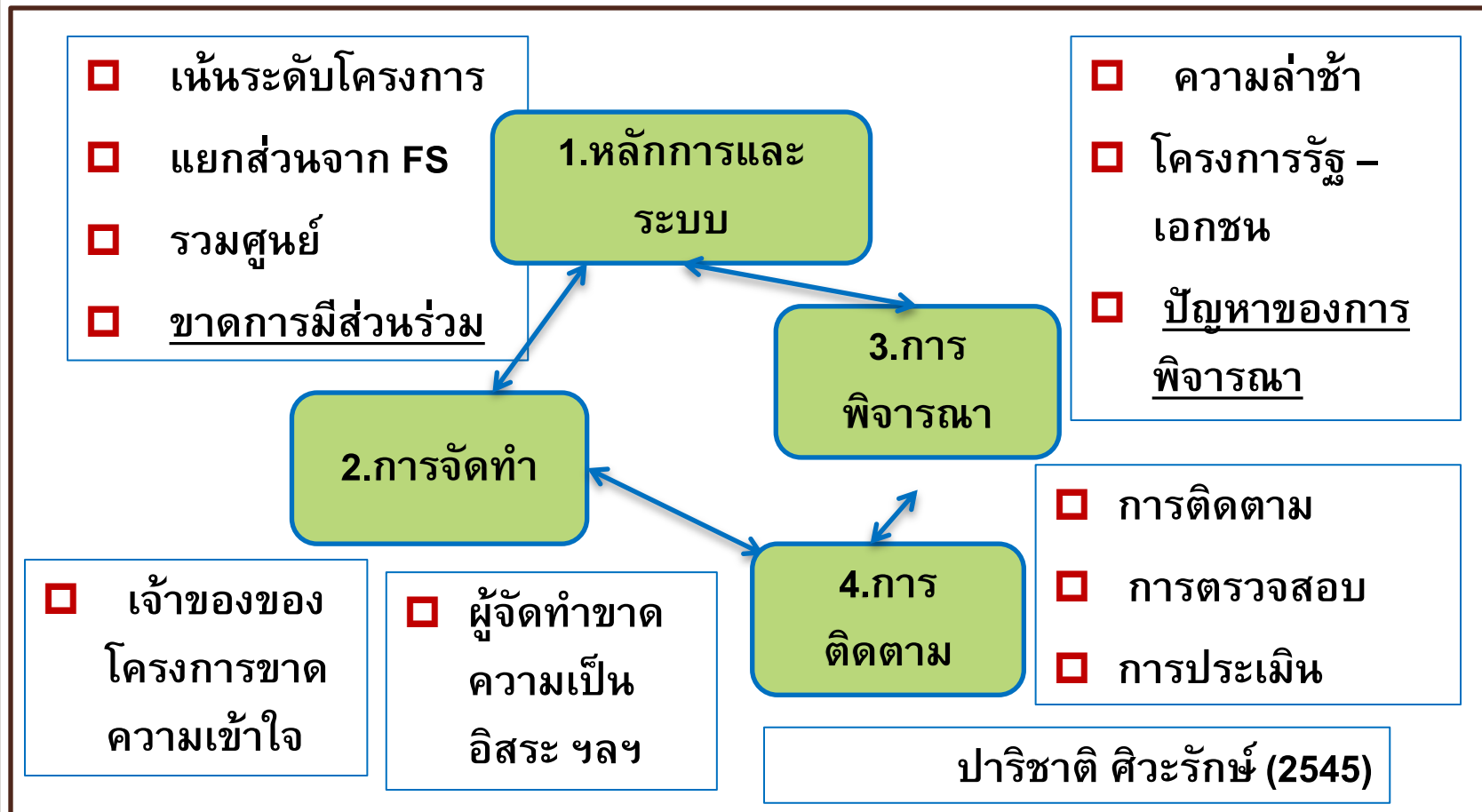

การรื้อ-สร้าง เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

การรื้อ-สร้าง เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

- การ “รื้อ-สร้าง” โครงสร้างและระบบ **“EIA & EHIA”**
- เริ่มต้นจากระบบ **“การติดตามและประเมิน EIA”**

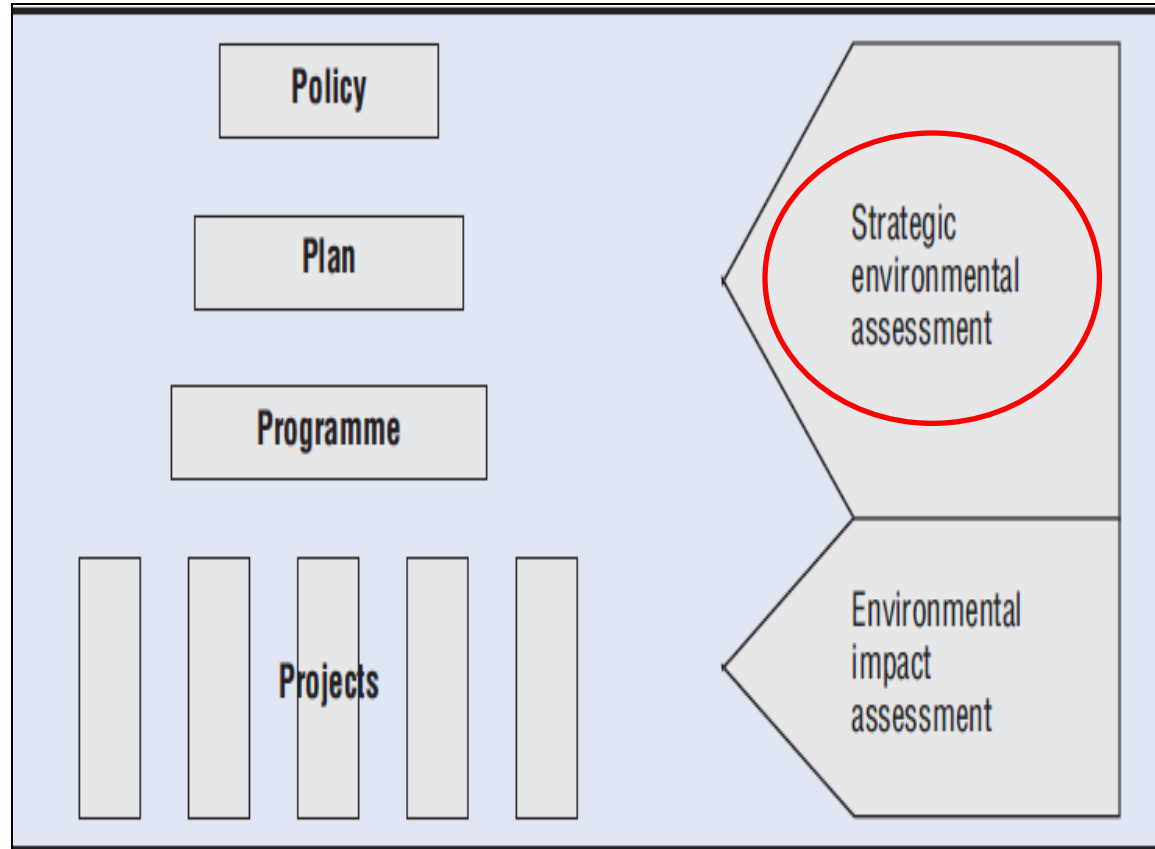
การรื้อ-สร้าง เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

- การใช้ “การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์” ให้เกิดผลจริง
(SEA : Strategic Environmental Assessment)

การประเมินสิ่งแวดล้อม
ระดับยุทธศาสตร์
(Strategic Environmental Assessment: SEA)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การรื้อ-สร้าง เครื่องมือช่วยตัดสินใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

- การใช้ “การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์” ให้เกิดผลจริง (SEA : Strategic Environmental Assessment)

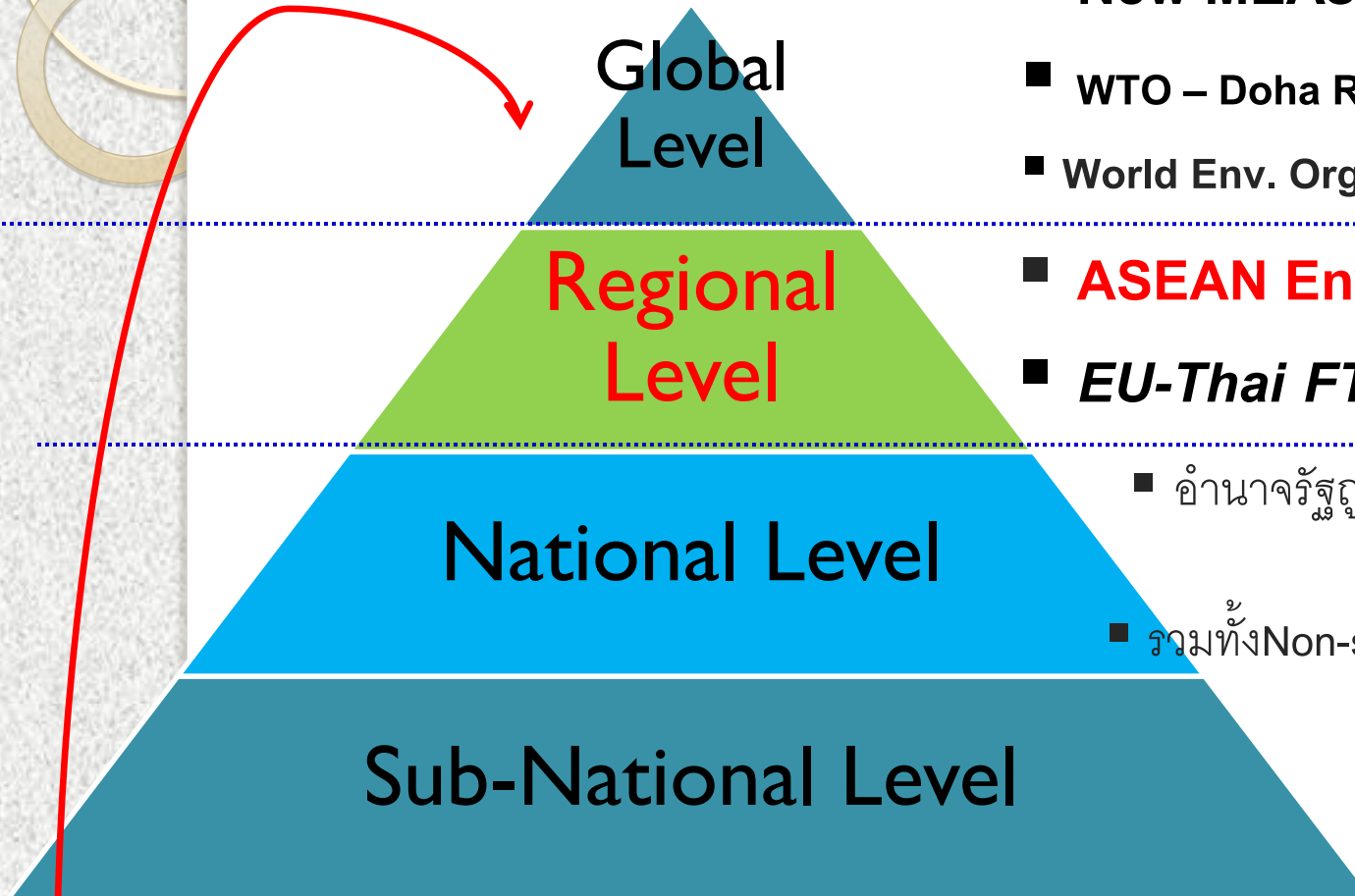

Sustainable Development Goal & Indicators

ข้อเสนอ Sensible Indicators

1. เวลาที่ใช้ในการเดินทาง
2. อัตราการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง, หัวใจ, ความดัน, เบาหวาน
3. การประกาศเขตควบคุมมลพิษ
4. Green GDP
5. Ecological Footprint

ASEAN & Multi-level Governance

■ Global Agreement เกิดขึ้นได้ยาก

■ New MEAs ?

■ WTO – Doha Round ?

■ World Env. Organization ?

■ **ASEAN Env. Institution ??**

■ *EU-Thai FTA, TPP,*

■ อำนาจอธิปไตยถูกถ่ายโอนไปยังระดับเหนือรัฐ
และระดับต่ำกว่ารัฐ

■ รวมทั้ง Non-state Actors : ตลาด, NGOs

■ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

■ **ชุมชนท้องถิ่น**

Ref : Multi-level Governance. Gary Marks, 1992